

M. Mphuthing.

P. C. 12

3p. 4/6

466

2/9/40

M. Mphuthing

1/5

674

Ntoa ea 'Mikia le Ntsala
Wars of Mikia and Ntsale and
Makhitlela and Khoarahla

2-9-1940

31/14

a 'Mikia ke motsoa Moliboa, o hlalhetse Khanyane ka filha
 thalibamatso a tsebisana le Ntsalafiso ena ke Mophuthing ho tsekoa
 sibaka le masimo ha loana lintoa tse mpenyana, morena
 Jonathan a ba a romela mora hae Sumahole ho ea namela
 ea ka ea lala. Hoba Sumahole a tlohe, 'Mikia a nka sethunya
 a xile ho ea thunya monna-moholo emong ea bitsoang Mogob-
 bokoto eo e neng e le motsoa Ntsala, ea a romela ena ea etrang
 hore Ntsala a se ke a lumela boena ba hae. Eibe ka
 filha a fumana Mogoboto a na le batho a sitoa ho mosebetsi
 hoba ona hopola hore o tla mo fumana a le mong, ba ba ba
 bona sethunya, ha ba motsoa hore na o ea tse ka sethunya
 a re: "O ile thunya mamangwane. Motsoaonyana o se
 motsoa ea toha ntoa, 'Mikia, toarosi, a isoa teronkong. Hu
 khutla teronkong a filha a belahoro ea Ntsala e tengeng hona
 masimong'ona ao a tsebang, mohleng oo 'Mikia a toarosi
 ntonq ke batho ba ha Ntsala ea emong ea bitsoang Sobotane
 ha re. o mo hlaba ka lerumo babangbe motsoa ba re a se
 ke a bolaea ntona oa morena a mo shapa ka tseko ea
 lerumo ba to mo tlohele a tamama, ntonq eo 'Mikia a boela
 a isoa teronkong. Hla hopola ba balih ba tla makala
 hore na ke ka baka lang Ntsala ena a sa neng
 teronkong lebaka ke hobane ona a le boi kaholo tla ho
 ntoa le ingoe e loannena a le teng, ena ona a nchela
 feela a se hoasa a tshela a le sio a nchela leeto, a
 habile hore a tle a re ena o na le sio ho etse batho
 feela, ena morenong oa ntoa ha eo, ka baka leo'muso
 o sitoe ho mo. Kenya teronkong.

K31/14

Mikia ha ntshe a le terontkong, moferepere oa 'na oa tsoela
 pele ka hae bathong ba hae le Ntsala, morena Joantona
 a somela mo'a hae ea bitsoang N'tseke ho ea namola le
 ho bolela hore ho tloheloe masimo ao ke a Ntsala, batho
 ba Mikia ha ba utloaba theoha ho ea lema tšimo eo. Eaba
 N'tseke o roma batho ba hae ho la tšōara ba lemanq,
 ba ba fihla ho eena, a ba shapa, e le ba nang le Nyanyana
 mo'a Phephetso, a ba jarisa mohoma a ba khanna a
 ba isa ha hae Khohlontso. Eitse motloane oa Mikia
 ea bitsoang Thasi ha utloa taba tseo a nyoloha a hae
 halefile a fumana N'tseke a se a khutlile, a leka ho ma
 tha empa a tšaba ho ea ha hae, mos batho ba hae le
 mohoma ba leng tengga khutla ha N'kone.

Ka morao ho'e Mikia a tšote terontkong ho loana
 e mpe eo ho neng e cheetsone malle, ha ba ha
 bolaoa motho e mong oa ha Mikia eo ho fihlela
 joale ho ntseng ho tšoe 'ile Khaoteng, (ho patsoe hore
 o bolailoe ntseng) Mikia a hlola, ka ha Ntsalake phonyohi
 monna ea bitsoang Khemane eo Mikia a neng a mo hlabe
 habeli ka kulo ntseng le le leng a ba mo libela ka
 lengopeng eitse ha ba se ba matha ho ea mo getela
 a thisoa ke napholo ka ho ba bolaela lipese ka se-
 tšunya ba ba ba khutla, ba hato ba monka. Hore ntseng
 zona ena ha tšōara monna ea bitsoang Mphongoa
 Mikia a se oa' molala batho ba mo rapella, a mpa a mipeka
 feela ho a bileng a akheha ha tšōha ka bakala ho
 tšaba ho shoa^{a re o inehetse} empa eitse bosiu a thoba.

K31/14

Ntoa e'ngoe e kholo ke ea Lijele, mo'a Jan, eo a
 neng a nyolohela a se o chabela ka thabeng a the
 motero oa hae ke ho loana, ha fihla a mema sedae
 ba sohle se ahileng Malibamatso moo e leng fusong ea
 ntatae le ka Matsoku moo e leng fusong ea ntatae ho
 thusoe Ntala ho loantoe Mikia, ha ba ha khethoa le
 le tlati leo ho tla pateloa Mikia, eare ka ha taba li sa
 patanale Mikia a uttoa le eena a itukisa. Ku tlati
 le baluoeng ea teana ntoa, ea nngona ho ea ha fa-
 litsepe (thota) ba ha Mikia ba tsoara motho oa ha
 Ntala, Mikia ha fihla a mo thunya a' molaea, a
 ba nka a ba ba tselisa Malibamatso, Lijele a theha a
 se a sa helle, a the Ntala ka bokwalahali ba hae ba
 mehla o na iketoe, a fumana batho ba hae ba tse-
 toe motsoeng, a be a sa a lula mose ho Malibamatso moo
 e leng ha ntatae ha mpanana. Ha e le Mikia le Lijele
 ba isa teronkong. Ntoeng teana tsa Ntala le Mikia ke
 hona moo bosholu bo galileng teng le ho tsa Shibeli le
 Mahanyane. Hobane e ne e se nku kapa phoofolo e fe kapa
 e fe ha e kana hara tsa ha Mikia ha e fihla hae
 ea joa le ha Mikia ha e fihla e kene ho tsa ha
 Ntala e joa, mohlaba sitilong ho khannela ba ne
 ba tsa bosiu ho ea senyetsana, kamokhoa o joalo
 bosholu ba anela naha eo ea maloti a fesothe
 e ne se e se ho utsoa, e ne se le ho intela, hobane
 mong a linku tsoe ba neng ba hopola ho ea li utsoa,
 kapa ho li kula boea ba ne ba motsebisa letlati le (hengote)

H66

466

R31/14

ba tla utsoa ka lona, ho felle ho be joalo. mehlang eo
 masholu a nea na le mokhatlo o bitwang "Lilala"
 oo motso emong le emong ha entoe mokete a neng a a
 la lilala, ha sa etse joalo mohlape oa hae o tsoha o le
 sio kaofela, ha sa rua letho, a senyetsoa ntho
 e'ngoe fella, motsamaiso oa 'lilala e be e le Mosoabi
 mora Moseto ea ahileng ha Ntšeli. Ha bosholu bo tla
 fela, hoba Mosoabi a shoe be teng a ntšile mosali
 oa Moramang, 'me Moramang a 'molala.

Joale hoba 'Mikia a tsoe terontkong
 ka 1938 ha ho hlola ho hlaba meferefere hobane
 Ntšala a ne a se a le sio a balhile, 'Mikia a ba a
 shoa ka sona lemo sa 1977. Kholling ea Yedito.

This is written by:—

Michael Mpluthing

Ha Bereng

P.O. Bokong

Via Teyateyaneng

Basutoland

P.S. your address and ^{name} are clipped

K31/14

~~M~~ Makhittela e be e se e le na ko e telele a ahile Bokong
 moo e leng ha motena Joang. Ha morao Joang a romela
 monna ea bitoang Khoarahla ka bolivana a 'mea
 matsolong, a Makhittela hote a 'mone, ha isa-isa
 Khoarahla a be se a ipheha masimo a sa se tise Makhittela
 la, ea ba Makhittela oa belaela a mo gosa ho Joang, Joang
 a emisa Khoarahla hoba e le molisa oa lintso tsa hae,
 Makhittela a fetela ho motena Jonathane, eaba o se Makhittela
 la a lue moo ~~ke~~ ke ha hae a ba Jan a 'mone a se ke
 a khathatsoa ke letho. Hobanani a shle ha toha mephepele
 le hoya ho sa ka hoo eshoas motto. Khoarahla a lena
 masimo a Makhittela, eaba Makhittela a fetela masimo
 ao, Khoarahla a boela a hahle leaka la ntho tsa motena
 la a masimo ao. Makhittela ha bona hoo a futuha a
 hoo mo telele. Eise mantsoe ea ha toatsi le likela, a
 fihla Khoarahla a se a tlatsoe ke ba ha Ramokoatsi
 le ba ha Kinene, e ne e le ha plurimana hoo melomongea
 lithunya honeng ho le ho fubela, getelolong ha sebetra lerumo le
 leye le koto ~~la~~ hoba ba ne se ba atamelane ho se ho
 sibaka sa ho sebelisa sethunya, Khoarahla a tlooa
 e ba a robala lehaheng la Sekhonyana. Eise Joang ha
 uttoa a romela ngoanabo ea bitoang Molebeng, ke ha
 a tla tloha Bokong, a fihle a ahe Ha Ntseti 'e se
 le mojaki teng.

end s 466